

Zwartebroeks dialect -> NL

Dit woordenboek Zwartebroeks bevat 14 gezegden, 242 woorden en 7 opmerkingen.

14 gezegden

- 't olte breud mut eerst op - Oude mensen sterven het eerst
- 't Regent neindig - Het regent hard
- 't Zit in 't soort - Dat is zijn aard
- aarges de naom van hên - ergens om bekend staan
- aarges een naore hekel an hên - ergens een grote hekel aan hebben
- an de veûle kaant - ruim voldoende
- D'r staot mer een dun zwaoidje gres op 't laand - Het gras staat niet hoog
- de boel laote v'rslorre - de zaak verwaarlozen
- doe's kuum - doe is rustig
- een heële kwak - nogal veel
- een reupel umgaon - een plek opschuiven
- Krek pas - heuj op, koe doôd - Dat komt goed uit
- Liek veur z'n haarses! - Recht voor z'n kop!
- Wie aalste krek kiekt kan nog gien geit holle - niet te precies kijken

242 woorden

- 'ehad - gehad
- 'esiejn - gezien
- 'ewesh - geweest
- aaltie - altijd
- ain - een
- ain darde - een derde
- akkermannetje - Witte kwikstaart
- alskaante - alle kanten
- amperan - nauwelijks
- anlieke - vlakmaken
- baarg - berg
- bats - schop, spade
- beer - bier
- beiskaante - beide kanten
- benefes - naast
- bestreeksele - voor de gek houden
- bie wienterdag - 's winters
- bie zoemerdag - 's zomers
- bieënvretertsje - Koolmees
- birk - berk
- blauwbloem - Korenbloem
- bliendaos - (regen) daas
- bloern - bloemen
- boerderie - boerderij
- boesterig - stormachtig
- boôn, kruuper - boon
- bosduuf - Houtduif

- brummel - braam
- bul - stier
- bunder - hectare
- bunsem - Bunzing
- bunsem - deugniet
- buul - zak
- buus - buis
- darp - dorp
- dauwkoop - hennepnetel
- de hört op gaon - uitgaan
- de taovel reemaoke - tafeldekken
- deern - meisje
- dèle - delen
- dere - meisje
- deur mekaor - gemiddeld
- doên - gedrag
- dree - drie
- dreps - dravik
- drietn - poepen
- duutslaand - Duitsland
- eerdbeeze - aardbei
- eerpel - aardappel
- ees - eens
- einderste - achterste, laatste
- entegruus - kroos
- entekruus - eendenkroos
- eten as 'n plaggemeier - eten als een wolf
- flotsje - scheut (je)
- fommes - vrouw
- gain - geen
- gaon rikke - naar bed gaan
- gaonderig - vaak uitgaand
- gaoperd - nieuwsgierig mens
- gaovel - hooivork
- gatdaarm - endeldarm
- geelgaarsje - Koolmees
- geut - spoelplaats
- glaozekleeje - vitrage
- good - goed
- grauwe liester - Zanglijster
- gres - gras
- griet - Grutto
- groôts - trots
- gust - niet drachtig
- haozebroôd - Gewone veldbies
- hellig - boos
- hengel - hengel
- herik - Knopherik
- heuj - hooi
- hevigst - buitengewoon
- hie - hij
- hoend - hond
- holduuf - Holenduif

- hondsbloem - Paardenbloem
- hoôning - honing
- hulsdoren - Hulst
- huus - huis
- ien - <!--0001-->1
- iezug - erg
- in 't veure waarke - vooruitwerken
- jucht - jeuk
- juttere - (los) rammelen
- katuul - Steenuil
- kelderzog - pissebed
- kenne - herkennen
- keuen - varkens
- kieft - Kievit
- kiek - imkerskap
- kiekn - kijken
- kiepelooop - kippenren
- kikkerbloemen - Fluitenkruid
- klauwekluver - hoefverzorger
- kneut - knotwilg
- knoepert - Kruisbes
- knoot - knotwilg
- knuppe - knopen
- koên - koeien
- kot - keet
- krang - binnenstebuiten
- krek - precies
- krem - Torenavalk
- kriege - pakken
- krikente - Waterhoen
- krumele - strompelen
- kruutdreug - kurkdroog
- kuum - rustig
- kwieste - ruziemaken
- kört bie - dichtbij
- körts - onlangs
- laand - land
- leed - boos
- lèèg - laag
- leer - ladder
- leinte - lente
- lering - catechisatie
- licht - gewoonlijk
- lid - deksel
- liek - vlak
- marikolf - Gaai
- mark - markt
- mart - markt
- mel - melde
- mel - Melganzevoet
- mer - maar
- meui - moe
- mien - mijn

- moekerig - broeierig
- mors - mus
- mut - moet
- narre - treiteren
- neet - niet
- netel - horzeleitje
- niedergk - nederig
- nij - nieuw
- nix - niks
- noen - nu
- ofbluustere - afbladderen
- olt - oud
- oprume - afmaken
- overhuze - verhuizen
- overmidde - doormidden
- overstuur - bedorven
- peerd - paarden
- peppel - populier
- pieperd - kleinzerig iemand
- pirk - perzik
- plietsie - politie (agent)
- plofietse - bromfiets
- preuve - proeven
- puun (gres) - Kweek
- puup - pijp
- reinte - rente
- reupel - repel (koestal)
- riebewies - rijbewijs
- rik - kippenrek
- rog - rogge
- Saarest - herfst
- schut - jachtopziener
- seuken - Zoeken
- siesje - Sijs
- sigaore - lisdodde
- sjup - schop
- sjuurdaarp - Terschuur
- skaop - schapen
- Skeumn - schooien
- skik - schik
- Skoediestel - melkdistel
- Skoep - schep
- skoller - schouder
- skraoi - mager
- skrauwn - schreeuwen
- sleuper - vrachtrijder
- sloern - knoeien
- smeewortel, spekwortel - Ridderzuring
- smirke - smeulen
- spaoj - spa
- spochte - pochen
- spulk - tochtig
- stee - plek

- steet - staat
- stekelvaarke - Egel
- sting - stond
- stomp - stronk
- streuiing - strooisel
- strontnat - drijfnat
- sunig - Zuinig
- tachentig - tachtig
- taoter - lastig mens
- taoter - snottebel
- troken - trokken
- trotsje - tros
- tunekrupertsje - Winterkoning
- twij. - twee
- twoalf - twaalf
- ule - jullie
- umsgelieks - meteen
- uutnix - scheef
- v'rdán - vooruit
- v'rgaon - bewegen, omgaan
- v'rneme - merken
- v'rspochte - door vocht uitslaan
- vastknuppe - vastbinden
- veeder - verder
- veers - vaars
- veur - voor
- vleeje week - vorige week
- vlermuuz - vleermuiz
- vlug - gezond
- volk - mensen
- vreeë - omheiningen nazien
- vrie - vrij
- vulling - veulen
- vurt - weg
- vuuf - vijf
- vuul - onkruid
- wachtel - Kwartel
- wief - wijf
- wiender - woerd
- wirve - wilgenstruik
- wol - wou
- wulie - wij
- z'neige gleujend leed maoke - zich erg boos maken
- zangliester - Grote lijster
- zeisem - zeis
- zeubn - zeven
- zeul - voergoot
- zeuning - trog
- zie - zij
- zog - zeug
- zufte - zeven
- zund - zonde, jammer
- zwarte liester - Merel

- zwat - bijna
- zweêle - hooi op dijken harken
- zwieg - twijg

7 opmerkingen

- De lange `ij` wordt (zoals in veel Veluwse dialecten) ALTIJD als een `ie` uitgesproken
- De ui wordt vrijwel altijd een uu
- Het Zwartebroeks is een variant van het West-Veluws en lijkt veel op het Barnevelds, maar heeft enkele 'noordelijke' trekjes. Zo wordt (of werd) de slot-n vaker uitgesproken dan in bijv. Lunteren.
- In Zwartebroek ligt een duidelijke taalgrens v.w.b. de uitspraak van de a.
Veel mensen die ik heb gekend verschilden daarin. De één zei `de aope zitte oender de taofel` en de ander gewoon `d ape zitte oender tafel`. Maar iedereen zei `gaon` (gaan) of `staon`
- In de opgenomen woordenlijst zit veel verschil in de slot-n. Ook opmerking 1 gaat daarover. Ik ben opgegroeid in het dialect hier door `tweetalige` ouders (mijn moeder sprak wat meer richting Nijkerks (Niekaarks), mijn vader was in Zwartebroek geboren.
Maar dat afbijt'n van de slot-n kan ik me van niemand uit het dorp herinneren. Die `n` werd in mijn beleving nooit uitgesproken zoals ook bij veel woorden in de woordenlijst).
- Sch wordt meestal sk en ou wordt bijna altijd ol
- Voor wat betreft de uitspraak van de `sch`: in mijn beleving was dat hier heel consequent `sj`. Daarentegen werden namen als George dan weer als `sch` uitgesproken.
Iedereen kocht sjoene bie Schors (de sjoenmaker).

Dit woordenboek 'Zwartebroeks' is samengesteld door bezoekers van www.mijnwoordenboek.nl. Heeft u zelf ook woorden of ziet u fouten? U kunt die dan zelf toevoegen en verbeteren op de website, of laten toevoegen door een handige kennis.